

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lagar om ändring av lagen om registerförvaltningen och
vissa lagar som innehåller bestämmelser om magistratens
behörighet**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om registerförvaltningen, namnlagen, lagen om faderskap, ärvdabalken och lagen om hemkommun.

Det föreslås att lagen om registerförvaltningen ändras så, att regleringen motsvarar kraven i den nya grundlagen. Det föreslås att bestämmelserna om beslutanderätten i fråga om magistratens verksamhetsområde, namn, placeringsort och serviceenheter samt Befolkningsregistercentralens och magistratens ledningsbefogenheter och behörighet att avgöra ärenden vid dessa ämbetsverk tas in i lag. Dessa bestämmelser ingår för närvarande i förordningen av registerförvaltningen. Den fullmakt att utfärda förordning som ingår i lagen föreslås bli preciserad. Vidare föreslås att besluten om magistratens verksamhetsområden överförs från länsstyrelserna på inrikesministeriet.

Det föreslås att bestämmelserna i namnlagen, lagen om faderskap, ärvdabalken och lagen om hemkommun angående magistratens behörighet ändras så, att specialisering och överföring av uppgifter till en annan magistrat skall vara möjlig i vissa av magistratens uppgifter. Bestämmelser om de allmänna grunderna för specialisering och överföring av uppgifter utfärdas särskilt i var och en av de ovan nämnda lagarna. Närmare bestämmelser om överföring av uppgifter samt om magistrater som överför och tar emot uppgifter utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Det föreslås att man frångår förfarandet att bestämma magistratens behörighet regionalt vid behandlingen av ansökningar om namnändring och att behandlingen av ansökningar sammanförs till en eller flera magistrater. Ansökningar om namnändringar skall kunna lämnas in till vilken magistrat som helst.

Vid godkännande av erkännande av faderskap bestäms magistratens behörighet enligt förslag i princip enligt barnatillsyningsmannens verksamhetsområde liksom nu. Uppgiften skall enligt förslaget även kunna överföras på en annan magistrat.

Det föreslås att man frångår förfarandet att bestämma magistratens behörighet att fastställa delägarförteckningen i en bouppteckning regionalt så att i princip vilken magistrat som helst skall vara behörig att bevilja fastställelse. Uppgiften skall enligt förslaget dock kunna överföras på en annan magistrat. Ansökningar om fastställelse av delägarförteckningen i en bouppteckning kan lämnas in till vilken magistrat som helst.

I stället för en magistrat vars behörighet bestäms regionalt föreslås att anteckningar i befolkningsdatasystemet med anledning av flyttansmälningar och anmälningar om flyttning till utlandet också skall kunna göras av en annan magistrat som tagit emot anmälan i sådana fall där anteckningen kan göras utan tilläggsutredningar.

Lagarna avses träda i kraft ungefär tre månader efter att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge.....	3
1.1. Lagstiftning och praxis.....	3
Registerförvaltningsmyndigheter	3
Magistraternas behörighet.....	3
1.2. Bedömning av nuläget	4
2. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	6
Allmänt	6
Ändringar som föreslås i lagen om registerförvaltningen.....	7
Magistraternas specialisering	8
Arbetsutjämning mellan magistraterna.....	8
Minskning av överlappande arbete.....	8
3. Propositionens konsekvenser	8
3.1. Ekonomiska konsekvenser	8
3.2. Konsekvenser för myndigheterna.....	9
3.3. Samhälleliga konsekvenser	9
4. Beredningen av propositionen.....	10
4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	10
4.2. Remissyttranden och hur de har beaktats	10
DETALJMOTIVERING	12
1. Lagförslag	12
1.1. Lagen om registerförvaltningen.....	12
1.2. Lagen om hemkommun.....	13
1.3. Namnlagen	14
1.4. Lagen om faderskap	14
1.5. Ärvdabalken	15
2. Närmare bestämmelser	16
3. Ikraftträdande.....	16
4. Samband med g grundlagen och lagstiftningsordning	16
LAGFÖRSLAGEN.....	18
om ändring av lagen om registerförvaltningen.....	18
om ändring av 7 e och 9 § i lagen om hemkommun	19
om ändring av namnlagen.....	20
om ändring av 20 och 22 § i lagen om faderskap	21
om ändring av ärvdabalken.....	22
BILAGA	24
PARALLELLTEXTER	24
om ändring av lagen om registerförvaltningen.....	24
om ändring av 7 e och 9 § i lagen om hemkommun	26
om ändring av namnlagen.....	27
om ändring av 20 och 22 § i lagen om faderskap	29
om ändring av ärvdabalken.....	30

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Registerförvaltningsmyndigheter

Magistraterna är statliga lokala förvaltningsmyndigheter inom inrikesministeriets förvaltningsområde. Bestämmelser om magistraternas organisation och uppgifter ingår i lagen om registerförvaltningen (166/1996) och förordningen om registerförvaltningen (248/1996). Magistraterna är folkbokföringens och den övriga registerförvaltningens lokala myndigheter. I landskapet Åland är länsstyrelsen registerförvaltningens lokala myndighet.

I lagen och förordningen om registerförvaltningen finns också bestämmelser om Befolkningsregistercentralens organisation och uppgifter. Befolkningsregistercentralen är folkbokföringens centralmyndighet och sköter dessutom tjänster som gäller för elektroniska identitetskort och certifierad elektronisk kommunikation inom statsförvaltningen. Magistraterna och Befolkningsregistercentralen har också andra uppgifter, om vilka föreskrivs särskilt.

Magistraterna har många olika uppgifter. Magistraterna upprätthåller bl.a. det riksomfattande befolkningsdatasystemet, är lokala myndigheter för handelsregistret och föreningsregistret och för riksomfattande register över äktenskapsförordsärenden och gåvoärenden samt sköter många olika allmänna förvaltningsuppgifter. Dessa är att tillhandahålla tjänster t.ex. som notarius publicus och offentliga köpvittnen, avgöra namnärenden, fastställa delägarförteckningar i bouppteckningar, pröva äktenskapshinder, förrätta civila vigslar, registrera partnerskap och godkänna erkännande av faderskap. Magistraterna är dessutom förmyndarmyndigheter med stöd av lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

Enligt 2 § i förordningen om registerförvaltningen bestämmer inrikesministeriet efter att ha hört länsstyrelsen i vilka härad det skall finnas en magistrat samt magistraternas verksamhetsområden. Länsstyrelsen be-

stämmer en magistrats namn och placeringsort samt serviceenheterna vid en magistrat. Magistraternas verksamhetsområde är ett eller flera härad. Inklusive Ålands länsstyrelse finns det 36 magistrater, varav 23 fungerar som enheter vid häradsämbeten och 13 som separata ämbetsverk. En del av magistraterna har utöver huvudkontoret också serviceenheter så, att det sammanlagt finns 59 magistrater. I de härad där magistraterna inte har något eget verksamhetsställe finns registerförvaltningens bastjänster att tillgå på häradsämbetenas servicebyråer och myndigheternas andra samservicekontor.

Magistraternas behörighet

I lagen och förordningen om registerförvaltningen föreskrivs om magistraternas huvudsakliga uppgifter och behörighet. Magistraternas huvudsakliga uppgift enligt 3 § i lagen om registerförvaltningen är att vara folkbokföringens och den övriga registerförvaltningens lokala myndigheter. Enligt 4 § i förordningen om registerförvaltningen är magistraternas uppgift att svara för befolkningsdata inom sina verksamhetsområden och sköta andra folkbokföringsuppgifter som hör till magistraterna samt uppgifter i anslutning till val och folkomröstningar enligt vad som stadgas särskilt. Magistraterna kan dessutom sköta andra uppgifter i anslutning till registerföring samt allmänna förvaltnings- och serviceuppgifter enligt vad som bestäms särskilt om dem. Närmare bestämmelser om magistraternas olika uppgifter och behörighet ingår särskilt i speciallagen för den aktuella uppgiften.

I vissa uppgifter är alla magistrater behöriga att behandla ett ärende, men i de flesta uppgifter bestäms magistratens behörighet fortfarande regionalt. T.ex. enligt 7 b § och 9 § i gällande lag om hemkommun (201/1994) bestäms den magistrat som är berättigad att på basis av en flyttningsanmälan göra en anteckning om hemkommun, boningsort eller tillfällig boningsort i kommunen i befolkningsdatasystemet så, att den magistrat till vars ämbetsdistrikt personen i fråga flyttar gör anteckningen. Om personen inte har nå-

gon stadigvarande bostad, görs anteckningen av magistraten på den ort där personen i fråga vistas. På basis av en anmälan om flyttning till utlandet får anteckningen göras av den magistrat från vars ämbetsdistrikt personen i fråga flyttar ur landet.

Enligt namnlagen (694/1985) verkar magistraten som namnmyndighet. Magistraten bestämmer t.ex. om det släktnamn och de förnamn som föreslagits för barnet samt det namnval som makar gjort i samband med vigsel kan godkännas. Dessutom fattar magistraten beslut om namnändringar som baserar sig på både anmälan och ansökan. Enligt namnlagen fattas beslutet i namnärenden i regel av den magistrat, inom vars verksamhetsområde personen i fråga har sin hemkommun eller folkbokföringskommun.

Enligt 20 § i lagen om faderskap (700/1975) fastställs erkännandet av faderskap av magistraten inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde. Barnatillsyningsmannens behörighet bestäms enligt 6 § för sin del enligt den kommun där modern har sitt hemvist eller i andra hand i den kommun där barnet är bosatt.

Enligt 20 kap. 9 a § i ärvdabalken (40/1965) beviljas fastställelse av delägarförteckningen i en bouppteckning av den magistrat till vars ämbetsdistrikt arvlåtarens hemkommun hörde vid hans död.

I vissa fall är det möjligt att avvika från magistraternas lagstadgade behörighet och de uppgifter som enligt lag hör till magistraterna kan dessutom delas mellan magistraterna på basis av fullmaktsbestämmelsen i lagen. Enligt 2 § 2 mom. i befolkningsdatalagen (507/1993) bestäms magistratens behörighet i ärenden som gäller upprätthållandet av befolkningsdatasystemet i regel enligt magistratens ämbetsdistrikt. På basis av fullmaktsbestämmelsen i 4 mom. kan behörigheten vid registreringen av vissa anmälningar som anges närmare i paragrafen i befolkningsdatasystemet dock överlätas på en annan magistrat. Närmare bestämmelser om magistrater som kan registrera dessa anmälningar och om anmälningar som en magistrat kan registrera utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

På basis av 7 b § i lagen om hemkommun kan vilken magistrat som helst ta emot en flyttningsanmälan eller anmälan om flyttning

till utlandet. I paragrafen ingår dessutom en fullmaktsbestämmelse, enligt vilken det genom förordning av inrikesministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser om hur uppgifter i anslutning till mottagandet av anmälningar skall fördelas mellan magistraterna. Enligt en förordning som utfärdats av inrikesministeriet och trädde i kraft den 1 januari 2005 (1099/2004) har några magistrater getts i uppdrag att ta emot anmälningar som gjorts till en riksomfattande servicetelefon för flyttningsanmälningar.

1.2. Bedömning av nuläget

Lagen och förordningen om registerförvaltningen trädde i kraft före grundlagsreformen, på grund av vilken regleringen inte längre till alla delar motsvarar de krav som den nya grundlagen ställer på rätt författningsnivå. Den bestämmelse om fullmakt att utfärda förordning som ingår i lagen är inte tillräckligt exakt och noggrant avgränsad i sin nuvarande form.

Statsrådet lämnade den 7 april 2005 till riksdagen redogörelsen SRR 2/2005 för central-, regional- och lokalförvaltningens funktion och utvecklingsbehov – Bättre service, effektivare förvaltning (nedan förvaltningsredogörelsen). I redogörelsen bedöms nuläget inom central-, regional- och lokalförvaltningen samt kommunförvaltningen och dras upp riktlinjer för en reform av förvaltningen. I redogörelsen ingår också vissa riktlinjer för magistraterna.

Enligt riktlinjerna i förvaltningsredogörelsen är regeringens utgångspunkt att trygga tillgången och kvaliteten på de tjänster som den offentliga sektorn ansvarar för även i framtiden. Utifrån denna utgångspunkt utvecklas förvaltningen så att den blir så effektiv och ekonomisk som möjligt. I riktlinjerna för tryggandet av tillgången på statliga tjänster ingår bl.a. att beslutsfattandet om magistraternas verksamhetsställen överförs på inrikesministeriet.

Magistraternas uppgifter har ökat betydligt under de senaste åren. Magistraterna har i regel kunnat ta emot de nya uppgifterna utan att utöka antalet anställda. Detta har varit möjligt på grund av att de tekniska metoderna har utvecklats och förfarandena setts över, vilket har minskat det antal personer som be-

hövs för magistraternas traditionella uppgifter. T.ex. uppgifter som myndigheterna anmäler till befolkningsdatasystemet överförs allt oftare i maskinläsbar form, vilket minskar arbetet med att registrera anmälningsblanketter vid magistraterna.

Den största nya uppgiften har med tanke på magistraternas användning av personalresurser varit förmyndarverksamhetens uppgifter, som överfördes på magistraterna vid ingången av december 1999, då lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) trädde i kraft. Då fick magistraterna tilläggsresurser för skötseln av den nya uppgiften. Antalet personer som har en intressebevakare har därefter årligen dock ökat med ca 3000 personer, men magistraternas personal har inte utökats i samma mån. Uppgifterna i förmyndarverksamheten är ojämnt fördelade mellan magistraterna och beloppet av de resurser som används för förmyndarverksamhet varierar mellan olika magistrater.

Till följd av migrationen har befolkningen koncentrerats i synnerhet till de största certumen med närområden i landet. Stora förändringar i invånarantalet påverkar också mängden uppgifter vid magistraterna. I huvudstadsregionen har prestationsmängderna vid magistraterna kontinuerligt ökat till följd av migrationen. Magistraternas personalresurser har dock inte förändrats i enlighet med befolkningsutvecklingen utan vid vissa magistrater, i synnerhet i huvudstadsregionen, har arbetsmängden blivit oskälig. Den ojämna uppgiftsfördelningen har lett till att personalen belastats av arbetsmängden samt att arbetet hopat sig i en del av uppgifterna.

Magistraterna har i mån av möjlighet täckt det ökade behovet av arbetskraft i synnerhet i uppgifter inom förmyndarverksamheten med interna uppgiftsöverföringar inom magistraterna. Antalet fall som behandlas vid de större magistraterna kan dock vara så stora att inte behovet av arbetskraft kan skötas enbart med interna uppgiftsöverföringar. Vid andra magistrater kan uppgifterna eventuellt ha minskat t.ex. i och med att folkmängden inom magistratens verksamhetsområde har minskat, vilket gör att dessa magistrater kunde ta emot mer arbete än nu. De nuvarande stränga behörighetsbestämmelserna, enligt vilka magistratens behörighet i regel fortfarande fastställs regionalt, utgör dock ett hin-

der för en ändamålsenlig fördelning av arbetet mellan magistraterna.

Hittills har uppgiftsfördelningen mellan magistraterna bl.a. gjorts så, att mottagningen av anmälningar till en riksomfattande servicetelefon för flyttningsanmälningar har koncentrerats till några magistrater. Finskspråkiga flyttningsanmälningar som under tjänstetid gjorts till servicetelefonen tas emot av Kemijärvi serviceenhet vid magistraten i Rovaniemi. Dessutom tas anmälningar även emot av magistraten i Lappland, magistraten i Rovaniemi, Mänttä serviceenhet vid magistraten i Tammerfors och magistraten i Helsingfors. Svenskspråkiga flyttningsanmälningar som gjorts till telefonen under tjänstetid tas emot av serviceenheten i Jakobstad vid magistraten i Vasa. Ovan nämnda magistrater tar emot något över hälften av alla flyttningsanmälningar som gjorts per telefon. Anmälningar som görs per telefon utom tjänstetid tas emot vid Postens adresstjänst samt den servicecentral för den offentliga förvaltningen som finns i Sodankylä. I november 2005 gjordes ca 49 procent av alla flyttningsanmälningar som registrerades i befolkningsdatasystemet på blanketter, 34 % per telefon och 17 % elektroniskt.

I den riksomfattande servicetelefonen för flyttningsanmälningar registrerar den som tar emot samtalet de uppgifter som den som flyttar anmäler i en fil, som överförs elektroniskt till den magistrat inom vars distrikt den aktuella personens nya boningsort finns. Denna behöriga magistrat beslutar om registreringen av uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Efter det att uppgifterna registrerats i befolkningsdatasystemet sänds en skriftlig bekräftelse på registreringen av flytten till den som gjort anmälan.

Enligt gällande lag om hemkommun kan en flyttningsanmälan och anmälan om flyttning till utlandet således tas emot av vilken magistrat som helst, men anteckningen får endast göras av den magistrat som är regionalt behörig. Det kan anses vara motiverat att bestämma behörigheten enligt magistratens verksamhetsområde i sådana fall där t.ex. individualiseringen av den nya bostaden kräver lokalkännedom eller i vilka det på grund av anmälan annars måste göras tilläggsutredningar innan uppgifterna kan registreras i befolkningsdatasystemet. Största delen av an-

mälningarna är dock så klara, att anteckningarna i befolkningsdatasystemet kan göras direkt på basis av uppgifterna i anmälan. En annan magistrat som tagit emot anmälan skall dock vidarebefordra uppgifterna till den regionalt behöriga magistraten, där samma anmälningar i praktiken behandlas på nytt. Förfarandet orsakar onödigt överlappande arbete vid den magistrat som tagit emot anmälingen och den magistrat som registrerar uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

I ansökningsärenden som gäller namnändringar skall magistraten innan beslutet fattas undersöka om förutsättningarna för ändring av släkt- eller förnamn enligt namnlagen har uppfyllts och om det föreslagna nya namnet kan godkännas enligt bestämmelserna i namnlagen. I vissa fall skall utlåtande från nämnden för namnändring enligt namnlagen begäras om en ansökan om namnändring. Behandlingen av namnändringsärenden som bygger på ansökan kräver prövning samt mer tid och arbete av magistraten än behandlingen av namnändringar grundade på anmälan, vilket gör att det i allmänhet inte är möjligt att få beslutet t.ex. medan man väntar. Vid magistraterna utfärdas årligen ca 3 000 beslut med anledning av namnändringsansökningar. Behandlingen av namnändringsansökningar skulle vad gäller uppgiftens natur och antalet ärenden som skall behandlas lämpa sig som specialiseringsuppgift för en magistrat.

Fastställandet av delägarförteckningar i bouppteckningar är en sådan självständig uppgift för magistraten som inte har någon direkt förbindelse med magistratens övriga funktioner. Det krävs inte att sökanden avlägger ett personligt besök hos magistraten för att delägarförteckningen skall kunna fastställas. Fastställelse beviljas på basis av de handlingar som sökandena lämnar in och därför kan uppgiften i princip skötas vid vilken magistrat som helst. Därför är det inte nödvändigt att bestämma magistratens behörighet enligt arvlåtarens hemkommun. Det är inte heller ändamålsenligt att bestämma behörigheten på nuvarande grund av den orsaken att arvlåtarens anhöriga, som ansöker om fastställelse av delägarförteckningen, kan vara bosatta på annan ort än i den kommun där arvlåtaren var bosatt vid sin död. Årligen behandlas ca 8 000 ärenden som gäller fastställelse av delägarförteckningar i bouppteckningar vid magistraterna. Uppgiften skulle således vad gäller beskaffenhet och antalet ärenden som behandlas vara lämplig för en utjämning av arbetsuppgifterna mellan magistraterna.

Vid fastställande av faderskap genom ett erkännande som magistraten godkänner sänder barnatillsyningsmannen handlingarna över erkännandet och protokollet över faderskapsutredningen till magistraten inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde för godkännande. Det krävs inte att sökandena personligen besöker magistraten för att erkännande av faderskap skall kunna godkännas. Godkännandet beviljas på basis av de handlingar som barnatillsyningsmannen sänder in och därför kan uppgiften i princip skötas vid vilken magistrat som helst. Årligen behandlas ca 22 000 ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap vid magistraterna. Uppgiften skulle således vad gäller beskaffenhet och antalet ärenden som behandlas vara lämplig för en utjämning av arbetsuppgifterna mellan magistraterna.

Vid fastställande av faderskap genom ett erkännande som magistraten godkänner sänder barnatillsyningsmannen handlingarna över erkännandet och protokollet över faderskapsutredningen till magistraten inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde för godkännande. Det krävs inte att sökandena personligen besöker magistraten för att erkännande av faderskap skall kunna godkännas. Godkännandet beviljas på basis av de handlingar som barnatillsyningsmannen sänder in och därför kan uppgiften i princip skötas vid vilken magistrat som helst. Årligen behandlas ca 22 000 ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap vid magistraterna. Uppgiften skulle således vad gäller beskaffenhet och antalet ärenden som behandlas vara lämplig för en utjämning av arbetsuppgifterna mellan magistraterna.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

Allmänt

I enlighet med regeringsprogrammet skall regionaliseringen av statliga funktioner fortsättas. De statliga funktionerna placeras utanför huvudstadsregionen så att en balanserad utveckling av landet främjas och så att regionernas starka sidor utnyttjas och stöds. Vid regionaliseringen utnyttjas möjligheterna i den stora personalavgången och förvaltningsreformen. Regionalisering anpassas med förvaltningens produktivitetsmål. Enligt regionaliseringsutredningen för inrikesministeriets förvaltningsområde genomförs regionaliseringen bl.a. genom att vissa uppgifter och funktioner överförs från magistraterna i huvudstadsregionen till andra delar av Finland.

Enligt riktlinjerna i den förvaltningsredogörelse som lämnats till Riksdagen utnyttjar man för att förbättra den offentliga förvaltningens produktivitet bl.a. de volymfördelar som specialisering och större helheter medför.

Enligt statsrådets rambeslut i mars 2005 är syftet bl.a. att effektivisera arbetet med att

utveckla de offentliga tjänsternas och förvaltningens produktivitet. Regeringen har som mål ställt upp att produktiviteten och effektiviteten i statens verksamhet skall utökas så, att i genomsnitt hälften av de arbetsplatser som blir lediga med anledning av att statlig personal avgår skall besättas före utgången av följande valperiod. Detta innebär inom statsförvaltningen en minskning av personalen med i genomsnitt drygt två procent per år och en motsvarande produktivitetsökning under hela perioden. Om produktivetsprogrammet genomförs i enlighet med rambeslutet innebär det för magistraternas del en produktivetsbesparing på ca 100 årsverken före 2011. Enligt produktivetsprogrammet för inrikesministeriets förvaltningsområde ger en sammanslagning av magistraterna bättre möjligheter att omorganisera arbetet inom magistraten och på så vis öka effektiviteten och produktiviteten. Dessutom innehåller programmet andra åtgärder för en produktivitetsökning i anslutning till magistraterna. Dessa är t.ex. projekt för specialisering och arbetsutjämning vid magistraterna.

När förvaltningsärenden behandlas och beslut fattas utnyttjas i ökande utsträckning möjligheterna med den nya datatekniken. I allt fler fall kan ansökningar och anmälningar till en myndighet göras och sändas elektroniskt och uppgifter i anslutning till behandlingen av ärendet registreras i datasystem som upprätthålls med hjälp av automatisk databehandling. De tekniska metodernas utveckling ger även en möjlighet till att revidera traditionella förfaranden, såsom bl.a. att fördela uppgifterna på ett nytt sätt. Detta förutsätter för sin del att t.ex. de nuvarande inskränkningarna i behörighet för magistraternas uppgifter vid behov kan slopas.

Magistraterna skiljer sig från varandra t.ex. när det gäller invånarantalet och antalet registreringshändelser inom verksamhetsområdet. Att slå ihop magistraternas nuvarande verksamhetsområden till större helheter skulle minska dessa skillnader och främja specialiseringen inom magistraten vid behandlingen av ärenden som hör till magistraten och en möjlighet att jämna ut arbetet. Det räcker dock inte ensamt till för att effektivisera resursanvändningen och öka produktiviteten. Målet för denna proposition är att effektivisera användningen av magistraternas resurser

genom att utöka deras möjligheter till en inbördes specialisering och arbetsutjämning och minska överlappande arbete. Målet för propositionen är således att inrikta de befintliga resurserna på ett effektivare sätt. Samtidigt är målet att utlokalisera vissa av magistraternas uppgifter utanför huvudstadsregionen i syfte att säkerställa magistraternas handlingskraft samt trygga tillgången på tjänster.

Med specialisering avses att en uppgift som hör till magistraterna ges i uppdrag åt en eller flera magistrater. Avsikten med specialisering är att sammanföra uppgifter som totalt sett inte är många till antalet och som i övrigt lämpar sig för specialisering till en eller några magistrater. Målet för specialiseringen är att öka effektiviteten, höja kompetensen och förenhetliga avgörandep Praxis. Syftet med arbetsutjämning är att jämna ut antalet uppgifter mellan olika magistrater för att säkerställa magistraternas handlingskraft.

Ändringar som föreslås i lagen om registerförvaltningen

Målet är att göra de nödvändiga ändringarna i lagen om registerförvaltningen så att regleringen motsvarar kraven i den nya grundlagen vad gäller både rätt författningsnivå och att bestämmelserna om fullmakt att utfärda förordning skall vara exakta och noggrant avgränsade. Till lagen fogas bestämmelserna i gällande förordning om beslutanderätten i fråga om magistratens verksamhetsområde och namn, placeringsort samt serviceenheter, Befolkningsregistercentralens och magistratens ledningsbefogenheter samt behörigheten att avgöra ärenden vid dessa ämbetsverk. I enlighet med riktlinjerna i förvaltningsredogörelsen överförs beslutsfattandet om magistraternas verksamhetsställen till nivån för politiskt beslutsfattande, dvs. från länsstyrelserna på inrikesministeriet.

Formuleringen av bestämmelsen i lagen om registerförvaltningen angående skötseln av magistratens uppgifter i landskapet Åland görs tydligare så att länsstyrelsen sköter alla uppgifter som föreskrivits för magistraten, om inte något annat bestäms särskilt. Det är således inte längre nödvändigt att föreskriva särskilt om saken i en speciallag om magistraternas uppgifter.

Magistraternas specialisering

I syfte att effektivisera magistraternas verksamhet och möjliggöra specialisering föreslås att nödvändiga ändringar görs i namnlagen för att behandlingen av ärenden som gäller ändring av namn skall kunna sammanföras till en eller några magistrater. Enligt namnlagen skall magistraten fatta beslut i ärenden som gäller namnändring. Till lagen föreslås bli fogat en bestämmelse om bestämmandet av magistraternas inbördes behörighet, enligt vilken behandlingen av ansökningar om namnändring kan ges i uppdrag åt en eller flera magistrater, om detta är ändamålsenligt för att effektivisera magistraternas verksamhet eller främja en balanserad regional utveckling. Närmare bestämmelser om magistrater som är behöriga att utfärda beslut med anledning av ansökningar om namnändringar utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Ansökningarna skall enligt förslaget kunna lämnas in vid vilken magistrat som helst, varvid den magistrat som tagit emot ansökan omedelbart skall vidarebefordra ansökan till den magistrat som är behörig att meddela beslut med anledning av ansökan.

Arbetsutjämning mellan magistraterna

För att jämna ut arbetsmängden mellan de olika magistraterna föreslås att nödvändiga ändringar görs i lagen om faderskap och ärvdabalken, vilka gör det möjligt att vid behov överföra uppgifter i anslutning till fastställelse av erkännande av faderskap och delägarförteckningar i bouppteckningar från en magistrat till en annan. Behörig magistrat för godkännande av erkännande av faderskap bestäms i regel liksom nu enligt barnatillsyningsmannens verksamhetsområde. Delägarförteckningen i en bouppteckning skall enligt förslaget kunna fastställas av vilken magistrat som helst. Till lagen om faderskap och ärvdabalken skall dock fogas bestämmelser som gäller fördelningen av behörigheten mellan magistraterna, enligt vilka ovan nämnda uppgifter skall kunna överföras för behandling vid en annan magistrat, om det är nödvändigt i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller främja en balanserad regional utveckling. Genom förordning av in-

rikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om från vilka och till vilka magistrater uppgiften överförs. Avsikten är att uppgifter till en början skall överföras från magistraterna i huvudstadsregionen till andra magistrater, men vid behov kan uppgifter överföras också mellan andra magistrater.

Minskning av överlappande arbete

För att effektivisera behandlingen av flyttansmälningar och minska överlappande arbete föreslås att lagen om hemkommun ändras så att behörigheten att göra en anteckning i befolkningsdatasystemet på basis av en flyttansmälan i vissa fall även kan höra till någon annan än den magistrat som fastställs regionalt. T.ex. anteckningar som orsakas av flyttansmälningar som tagits emot i en riksomfattande servicetelefon för flyttansmälningar kan göras direkt av den magistrat som tagit emot anmälningen, om anteckningen kan göras utan tilläggsutredningar. Anmälningar skall inte längre enligt gällande bestämmelser behöva vidarebefordras till den behöriga magistraten för registrering av uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Anmälningar som inte kan registreras i befolkningsdatasystemet direkt utan kräver närmare utredningar innan anteckningen kan göras överförs dock vidare på magistraten i personens hemkommun. Denna ansvarar i dessa fall för att utreda ärendet och göra anteckningen i befolkningsdatasystemet.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Ekonomiska konsekvenser

Behandlingen av ansökningar om namnändringar vid en eller några magistrater innebär att även anteckningarna i befolkningsdatasystemet skall göras av den magistrat som fattat beslut om namnändringen. Detta gäller även sådana situationer där uppgifter i anslutning till godkännande av erkännande av faderskap skulle ha överförts till en annan magistrat. Enligt den ändring som föreslås i lagen om hemkommun får en anteckning i befolkningsdatasystemet i vissa fall göras även av en annan magistrat än den som finns i personens hemkommun. Genomförandet av de föreslagna ändringarna orsakar ändringar i

datainmatningsprogrammen för upprätthållandet av uppgifterna i befolkningsdatasystemet, vilket i någon mån medför kostnader av engångsnatur.

Med hjälp av specialisering och arbetsutjämning kan magistraternas verksamhet effektiviseras och inbesparingar göras när det antal personer som anlitas för uppgifterna minskar. En minskning av överlappande arbete vid behandlingen av flyttningsanmälningar sparar mängden årsverken som används till att registrera uppgifter och sänker sålunda kostnaderna för upprätthållandet av uppgifterna.

3.2. Konsekvenser för myndigheterna

Behandlingen av namnändringsärenden vid en eller flera magistrater samt överföringen av godkännande av erkännande av faderskap och fastställelse av delägarförteckningar i bouppteckningar till en annan magistrat minskar arbetsmängden vid de magistrater som överför uppgifter och ökar den arbetsmängd som uppstår på grund av dessa uppgifter vid de magistrater som tar emot uppgifterna. Att göra anteckningar i befolkningsdatasystemet med anledning av en flyttningsanmälan direkt vid den magistrat som tagit emot anmälan minskar arbetet med att registrera anmälningar vid andra magistrater.

Målet är att uppgifter till en början skall utlokaliseras från magistraterna i huvudstadsregionen och överföras till magistrater där antalet uppgifter har minskat. En arbetsutjämning mellan magistraterna genom att uppgifter överförs för behandling hos en annan magistrat är ett alternativ till att överföra resurser från sådana områden där befolkningensmängden och därmed antalet uppgifter vid magistraten har minskat.

För att de föreslagna författningsändringarna i anslutning till specialisering och arbetsutjämning vid magistraterna skall kunna genomföras i praktiken förutsätts närmare utredningar om magistraternas nuvarande resurser och arbetssituation innan uppgifter överförs på en annan magistrat. Dessutom måste det göras en utredning om antalet uppgifter som överförs och om överföringens konsekvenser för personalen vid både den magistrat som överläter uppgifter och den

magistrat som tar emot uppgifter för att de personalresurser som specialisering och uppgiftsöverföring kräver skall kunna dimensioneras rätt. Innan uppgifterna överförs skall man utöver personalplaner och funktionella planer också göra nödvändiga datasystemändringar. Fastställandet av delägarförteckningen i en bouppteckning och en namnändring baserad på ansökan är offentligrättsliga avgiftsbelagda prestationer, på grund av vilka uppgiftsöverföringen ger upphov till ändringar i hur magistraternas inkomster inflyter. Detta kommer att beaktas vid fördelningen av anslagen mellan magistraterna. När uppgiftsöverföringar genomförs skall även anslagsnaggrant planeras hur anslagen fördelas mellan magistraterna.

3.3. Samhälleliga konsekvenser

Ansökningar som gäller ändring av släkt- och förnamn och fastställelse av delägarförteckningen i en bouppteckning skall enligt förslaget kunna lämnas in till vilken magistrat som helst. Flyttningsanmälningar och anmälningar om flyttning till utlandet kan redan enligt gällande lag om hemkommun lämnas till vilken magistrat som helst. Barnatillsyningsmannen skall lämna de handlingar som gäller godkännande av erkännande av faderskap till den magistrat som är behörig att godkänna erkännandet.

Förslagen till ändring av namnlagen och ärvdabalken innebär bättre service för medborgarna och gör det lättare att uträtta ärenden i och med att ansökningar om ändring av släkt- och förnamn samt fastställande av delägarförteckningen i en bouppteckning kan lämnas in till vilken magistrat som helst. Medborgarna skall i anslutning till namnändringar och fastställelsen av delägarförteckningen i en bouppteckning informeras om att de kan lämna in ansökningarna direkt till de magistrater som är behöriga att behandla sådana ärenden. Alla magistrater skall dock fortsättningsvis ge rådgivning i anslutning till anhängiggörande av ansökningar och behandling av ärendet. De skall dessutom ta emot ansökningarna och vid behov vidarebefordra dem till den behöriga magistraten, om kunden vill lämna in handlingarna personligen i samband med ett kundbesök.

Behandlingen av ansökningar om ändring

av släkt- och förnamn vid endast en eller några magistrater ökar erfarenheten och sakkunskapen bland de tjänstemän som behandlar dessa ärenden samt främjar uppkomsten av en enhetlig avgörandepaxis och därmed en jämlik behandling av sökandena.

Fastställandet av faderskap genom ett erkännande som magistraten godkänner är en rutinåtgärd, eftersom barnatillsyningsmannen redan har skaffat nödvändig utredning i ärendet. När det gäller den sökande skulle överföringen av uppgiften till en annan magistrat än den som finns inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde inte ha någon betydelse, eftersom de som ansöker om fastställande av faderskap även i fortsättningen skulle ha att göra med barnatillsyningsmannen, vars behörighet bestäms regionalt.

Den anteckning som skall göras med anledning av en flyttningsanmälan får i vissa fall göras av en annan magistrat än den som är regionalt behörig. Sedan uppgifterna registrerats i befolkningsdatasystemet sänds en skriftlig bekräftelse över de uppgifter som registrerats på basis av flyttningsanmälan till uppgiftslämnarens nya adress. Uppgiftslämnaren kan på så vis kontrollera att de uppgifter som lämnats har registrerats korrekt. Enligt 16 och 17 § i lagen om hemkommun svarar den magistrat som gjort anteckningen för att ett eventuellt sak- eller skrivfel rättas. Av bekräftelsen framgår vilken magistrat som gjort anteckningen så uppgiftslämnaren på basis av denna information vid behov kan ta kontakt med den magistrat som gjort anteckningen.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Inrikesministeriet tillsatte den 16 augusti 2004 en arbetsgrupp att utreda magistraternas specialisering. Arbetsgruppen lade i sin rapport (Inrikesministeriets publikationer 7/2005) fram förslag till vilka uppgiftsgrupper som lämpar sig för magistraternas specialisering och vilka av magistratens uppgifter som lämpar sig för arbetsutjämning. Förslagen i denna proposition angående ändringar i namnlagen, lagen om faderskap, ärvdabalken och lagen om hemkommun baserar sig på ä-

betsgruppens rapport och utlåtandena om den. Den fortsatta beredningen av förslagen har gjorts vid inrikesministeriet. Förslagen till ändringar i namnlagen, lagen om faderskap och ärvdabalken har beretts i samarbete med justitieministeriet. Med justitieministeriet har överenskommit att de ändringar som skall göras i ovan nämnda författningar som faller under justitieministeriets beredningsansvar kan föredras av inrikesministeriet.

Arbetsgruppen lade också fram vissa andra förslag till en effektivisering av magistraternas verksamhet. Beredningen av dessa pågår. I syfte att möjliggöra en arbetsutjämning vid magistraterna bereds vid justitieministeriet en ändring av lagen om förmynderskap så, att förmyndarmyndighetens uppgifter i anslutning till granskning av redovisningen även skall kunna ges i uppdrag åt en annan magistrat än den som är regionalt behörig.

4.2. Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtande om propositionen begärdes hos följande instanser: justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, nämnden för namnändren, Befolkningsregistercentralen, magistraterna, Bankföreningen i Finland rf, Finlands Advokatförbund, Suomen Henkikirjoittajayhdistys ry, Statens tjänstemannaförbund rf och Fackförbundet för statsanställda och specialtjänster VAL rf.

Av magistraterna gav 21 utlåtande. Ungefär en fjärdedel av magistraterna samt Suomen Henkikirjoittajayhdistys ansåg inte att det är motiverat att möjliggöra en uppgiftsöverföring mellan magistrater. De ansåg att de föreslagna uppgiftsöverföringarna skulle ha obetydliga verkningar och att de därmed är otillräckliga som metod för att jämna ut arbetet eller undanröja resursbristen, eller så föreslog de att förslagen genomförs i ett senare skede. Med tanke på tillämpningen av närhetsprincipen ansågs det inte bra att beslut om uppgiftsöverföringarna fattas vid ministeriet. En del av magistraterna ansåg att en överföring av uppgifter från en magistrat till en annan inte bör göras möjlig utan att man i stället t.ex. borde anställa mer personal vid överhopade magistrater.

En del av de magistrater som understödde

uppgiftsöverföringar ansåg det vara bättre att överföringar genomförs på basis av överenskommelser mellan magistraterna i stället för att bestämmelser om saken tas in i lag. När det gäller de uppgifter som föreslås bli överförda framfördes åsikter både för och emot i magistraternas utlåtanden. I vissa av magistraternas utlåtanden anfördes att magistraternas verksamhet bör effektiviseras med andra medel än genom uppgiftsöverföringar, eller nämndes andra uppgifter som kunde lämpa sig bättre för överföring mellan magistraterna än de som nu är på förslag.

Vissa remissinstanser ansåg att magistraternas behörighet bör regleras uttömmande på lagnivå och ifrågasatte utifrån grundlagen förslaget att närmare bestämmelser om magistrater som överför och tar emot uppgifter kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. I en del av dessa utlåtanden nämns dessutom att bestämmelserna om fullmakten att utfärda förordning inte till dessa delar är tillräckligt exakta och noggrant avgränsade. Med anledning av utlåtandena har komplette-

ringar gjorts i punkt 4 i detaljmotiveringen, där sambandet mellan propositionen och grundlagen samt lagstiftningsordningen behandlas, och preciseringar gjorts i de bestämmelser om fullmakten att utfärda förordning som ingår i lagförslagen.

En del av magistraterna och alla övriga remissinstanser ansåg att förslaget i huvudsak är motiverat. I flera utlåtanden betonades att kundens synvinkel skall beaktas vid uppgiftsöverföringar och ansågs att det är viktigt att överföringar i praktiken genomförs så att tjänsternas kvalitet och tillgänglighet inte försämrats. I vissa utlåtanden fästes uppmärksamhet vid de konsekvenser som uppgiftsöverföringen har för personalen och framfördes även andra ställningstaganden och förslag i anslutning till konsekvenserna och det praktiska genomförandet av överföringarna. I utlåtandena framfördes dessutom vissa anmärkningar också om de övriga paragraffförslagen och motiveringen till propositionen, vilka har beaktats i mån av möjlighet vid den fortsatta beredningen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om registerförvaltningen

3 §. I paragrafen föreskrivs om folkbokföringens och den övriga registerförvaltningens lokala myndigheter magistraterna. Enligt 1 mom. arbetar magistraterna vid häradsämbetena eller som fristående ämbetsverk och genom beslut av inrikesministeriet kan en magistrat sköta uppgifter inom sitt verksamhetsområde också i ett annat härad i länet. Till magistratens verksamhetsområde kan således höra ett eller flera härad. Enligt 2 § 1 mom. i gällande förordning om registerförvaltningen bestämmer inrikesministeriet i vilka härad det skall finnas en magistrat samt magistraternas verksamhetsområden. Det föreslås att bestämmelsen tas in på lagnivå i 1 mom. i denna paragraf. Dessutom föreslås att bestämmelsen i 2 § 2 mom. i gällande förordning om registerförvaltningen tas in på lagnivå i 1 mom. i paragrafen. Den gäller beslutanderätten i fråga om en magistrats namn och placeringsort samt serviceenheterna vid en magistrat. Den behörighet som länsstyrelserna för närvarande har att besluta om magistratens verksamhetsenheter, dvs. om magistratens placeringsort samt magistratens serviceenheter föreslås bli överförd på inrikesministeriet. Beslut om magistratens namn fattas liksom nu av länsstyrelsen. Till 1 mom. föreslås för tydlighetens skull även bli fogat ett omnämnande av att bestämmelser om magistratens övriga uppgifter utfärdas särskilt. Motsvarande omnämnande som gäller Befolkningsregistercentralen ingår redan nu i 2 §. Med stöd av 4 mom. i paragrafen skall ministeriet innan ett beslut som avses i 1 mom. fattas höra länsstyrelsen.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att där även beaktas andra uppgifter som enligt lag hör till magistraten än skötseln av uppgifter som hör till registerförvaltningens lokala myndighet i landskapet Åland. Enligt gällande bestämmelse sköter länsstyrelsen den lokala registermyndighetens uppgifter i landskapet Åland. I alla händelser ingår inga särskilda bestämmelser om saken i någon speciallag, även om uppgifterna i praktiken sköts av länsstyrelsen. För att klarlägga rättsläget

föreslås att tillräckligt klara bestämmelser tas in i lagen om registerförvaltningen så, att länsstyrelsen i landskapet Åland svarar även för andra uppgifter som hör till en magistrat än de som avses i denna lag, om inte något annat föreskrivs särskilt i lag. Det är således inte längre nödvändigt att föreskriva särskilt om saken i en speciallag för varje enskild uppgift för magistraten.

Med stöd av 3 mom. i paragrafen skall inrikesministeriet höra länsstyrelsen innan den förordning som avses i 1 mom. utfärdas.

3 a §. Till lagen föreslås bli fogad en ny 3 a §, i vars 1 mom. föreskrivs om Befolkningsregistercentralens och i 2 mom. om magistratens ledningsbefogenheter, ämbetsverkens interna organisering samt befogenheterna i anslutning till fastställandet av deras arbetsordning. Befolkningscentralen leds av en överdirektör som svarar för att de mål som uppställts för centralen uppnås samt arbetsordningen fastställs. I fråga om innehållet motsvarar bestämmelsen 8 och 13 § i gällande förordning om registerförvaltningen, vilka skall upphävas som obehövliga.

3 b §. Till lagen föreslås bli fogad en ny 3 b §, i vars 1 mom. föreskrivs om utövandet av beslutanderätten vid Befolkningsregistercentralen och i 2 mom. om motsvarande behörighet vid en magistrat. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen i huvudsak 9 § 1 och 2 mom. i gällande förordning om registerförvaltningen, vilka avses bli upphävda som obehövliga. Avgörande av ärenden på föredragning hör dock till de omständigheter, om vilka kan föreskrivas i ämbetsverkens arbetsordningar. Till 4 § 2 mom. föreslås bli fogat ett omnämnande av vilka saker som kan bestämmas genom arbetsordningen. Bestämmelsen om förordnande av en ställföreträdare för chefen för en magistrat, som ingår i 9 § 3 mom. i gällande förordning, kvarstår i förordningen.

4 §. Det föreslås att lagens bestämmelse om fullmakt att utfärda förordning preciseras så att den uppfyller kraven på att vara exakt och noggrant avgränsad. I 1 mom. nämns vilka närmare bestämmelser som skall utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om Befolkningsregistercentralens och magi-

stratens uppgifter.

I 2 mom. räknas upp om vilka saker som kan föreskrivas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om registerförvaltningens övriga organisation, resultatstyrning, förordnande av ställföreträdare för magistratens chef, behörighetsvillkor för tjänster, tillsättandet av tjänster samt andra personalärenden. I gällande förordning om registerförvaltningen ingår bestämmelser bl.a. om registerförvaltningens samarbetsgrupp, anslag samt beslutanderätten i fråga om vissa personalärenden vid en magistrat. I arbetsordningarna för Befolkningsregistercentralen och magistraten utfärdas närmare bestämmelser om ämbetsverkens interna organisation, avgörandet av ärenden samt andra ärenden som hör till ämbetsverkens interna förvaltning.

1.2. Lagen om hemkommun

7 e §. Åligganden i samband med mottagandet av flyttningsanmälan och anmälan om flyttning till utlandet. Det föreslås att 1 mom. ändras så att i den beaktas det nya 4 mom. som föreslås bli fogat till 9 §. Bestämmelsen preciseras så att skyldigheten för den som tar emot anmälan att ofördröjligen lämna uppgifterna i anmälan till den magistrat som avses i 7 b § 1 mom. inte skall gälla situationer där den magistrat som tagit emot anmälan har rätt att på basis av det nya 4 mom. i 9 § med anledning av anmälan göra en anteckning i befolkningsdatasystemet i stället för den magistrat som avses i 7 b §.

9 §. Anteckning om hemkommun och folkbokföringskommun. Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 4 mom., enligt vilket också en annan magistrat än den som avses i 7 b § i vissa fall med anledning av en anmälan som den tagit emot kan göra en anteckning i befolkningsdatasystemet, om detta är nödvändigt i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet. Rätten att göra en anteckning avgränsas till de anmälningar som direkt på basis av anmälan kan registreras i befolkningsdatasystemet utan tilläggsutredningar. En annan magistrat än den som avses i 7 b § och som har tagit emot en anmälan får inte göra en anteckning t.ex. om den nya bostaden inte kan individualiseras direkt på basis av anmälan eller om personen flyttar ut ur en

bostad och inte därefter har någon stadigvarande bostad. I dessa fall är det i allmänhet nödvändigt att ta kontakt med den som gjort anmälan eller göra annan utredning innan anteckningen i befolkningsdatasystemet kan göras. Det är ändamålsenligt att fall som kräver utredningsarbete fortfarande behandlas vid den magistrat inom vars område den som gjort anmälan har sin nya bostad.

Enligt det föreslagna nya 4 mom. skall inrikesministeriet ha befogenheter att genom förordning föreskriva närmare om anmälningar som också en annan magistrat som tagit emot en anmälan kan registrera i befolkningsdatasystemet i stället för den magistrat som avses i 7 b §, och om magistrater som kan göra anteckning.

För närvarande har inrikesministeriet motsvarande fullmakt att ordna uppgifter i anslutning till mottagandet av anmälningar, om vilket föreskrivs i 7 b § 2 mom. Enligt bestämmelsen kan vilken magistrat som helst ta emot en flyttningsanmälan eller anmälan om flyttning till utlandet. Genom förordning av inrikesministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser om hur uppgifter i anslutning till mottagandet av flyttningsanmälningar och anmälningar om flyttning till utlandet skall fördelas mellan magistraterna. Enligt en förordning som utfärdats med stöd av denna fullmaktsbestämmelse och trädde i kraft den 1 januari 2005 (1099/2004) tas finskspråkiga flyttningsanmälningar som har gjorts under tjänstetid till en riksomfattande servicetelefon för flyttningsanmälningar för närvarande emot vid serviceenheten i Kemijärvi vid magistraten i Rovaniemi. Vidare deltar vissa andra magistrater i mottagandet av anmälningar. För mottagandet av svenskspråkiga anmälningar till ovan nämnda servicetelefon svarar serviceenheten i Jakobstad vid magistraten i Vasa.

Avsikten är att de magistrater som tar emot anmälningar i ovan nämnda servicetelefon också skall kunna göra anteckningar i befolkningsdatasystemet i de fall där anteckningen kan göras utan tilläggsutredningar. Också sådana anteckningar i befolkningsdatasystemet som görs på basis av andra anmälningar än sådana som gjorts per telefon kan vid behov koncentreras till en eller flera magistrater. Den magistrat som gjort anteckningen svarar för att anteckningen är korrekt.

1.3. Namnlagen

14 §. Släktnamnsmyndigheter. I paragrafen föreskrivs om att magistraten är den myndighet som behandlar släktnamnsärenden. Beslut i ett ärende som gäller ändring av släktnamn utfärdas enligt gällande bestämmelser av den magistrat till vilken ansökan enligt 15 § skall göras. Ansökan skall enligt 15 § göras till den magistrat inom vars verksamhetsområde sökanden har hemkommun eller folkbokföringskommun.

Det föreslås att paragrafen ändras så att man frångår förfarandet att bestämma magistratens behörighet regionalt i ärenden som gäller ändring av släktnamn. Alla magistrater skall i princip vara behöriga. I paragrafen föreslås dock bestämmelser om att beslutanderätten i ärenden som gäller ändring av släktnamn skall kunna ges åt en eller flera magistrater, om detta är nödvändigt i syfte att effektivisera magistratens verksamhet eller främja en balanserad regional utveckling. Magistraternas verksamhet vid behandlingen av ansökningar om namnändring kan effektiviseras genom att den sakkunskap som behövs för uppgiften sammanförs till en eller några magistrater. Det är fråga om en balanserad regional utveckling t.ex. när en specialiseringsuppgift ges till magistrater utanför huvudstadsregionen. Närmare bestämmelser om de magistrater som enligt förslag skall specialisera sig på att sköta uppgiften utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Genom förordning utfärdas även närmare bestämmelser om grunderna för kompetensfördelningen mellan magistraterna. Kompetensen kan t.ex. fördelas på basis av det språk som använts i ansökan.

Med stöd av 32 d § 2 mom. i namnlagen skall bestämmelserna i denna paragraf tillämpas även på ansökningar som gäller ändring av förnamn.

15 §. Ansökan om ändring av släktnamn. Paragrafen föreslås bli ändrad i enlighet med den ändring som föreslås i 14 §, enligt vilken den nuvarande grunden för bestämmandet av magistratens behörighet som baserar sig på den sökandes hemkommun eller folkbokföringskommun slopas. Ansökan om ändring av släktnamn skall enligt förslaget kunna lämnas in till vilken magistrat som helst. Om

behörigheten på basis av fullmaktsbestämmelsen i 14 § har getts åt en viss magistrat, är den magistrat som tagit emot ansökan skyldig att utan dröjsmål vidarebefordra ansökan till denna magistrat.

Med stöd av 32 d § 2 mom. i namnlagen skall bestämmelserna i denna paragraf tillämpas även på ansökningar som gäller ändring av förnamn.

27 §. Finsk myndighets behörighet i ärende som gäller släktnamn. I 2 mom. föreskrivs bl.a. om till vilken magistrat ansökan skall göras, om ansökan om ändring av släktnamn görs av en finsk medborgare som har hemvist i någon annan stat än Finland, Danmark, Norge eller Sverige. Lagens 15 §, som föreslås bli ändrad så att ansökan om ändring av släktnamn kan lämnas in till vilken magistrat som helst, blir tillämplig även på de ansökningar om ändring av släktnamn som avses i denna paragraf. Av denna anledning kan omnämnandet av att ansökningar skall göras hos magistraten strykas som obehövligt. Om behörigheten på basis av fullmaktsbestämmelsen i 14 § getts åt en viss magistrat, är den magistrat som tagit emot ansökan skyldig att utan dröjsmål vidarebefordra ansökan till denna magistrat.

1.4. Lagen om faderskap

20 §. Erkännandets ikraftträdande. Enligt paragrafen skall ett ärende som gäller godkännande av erkännande av faderskap avgöras av magistraten. Magistratens behörighet bestäms så, att erkännandet godkänns av magistraten inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde. Det föreslås att 1 mom. preciseras så, att barnatillsyningsmannen skall sända handlingarna i anslutning till godkännandet till den magistrat som är behörig att avgöra ärendet. Bestämmelser om behörig magistrat utfärdas i 2 mom. Grunden för det nuvarande bestämmandet av magistratens behörighet föreslås i princip kvarstå oförändrad. Till paragrafen föreslås bli fogad en bestämmelse, enligt vilken det genom förordning av inrikesministeriet dock kan föreskrivas att magistratens behörighet att avgöra ärenden som gäller fastställande av erkännande av faderskap överförs på en annan magistrat, om detta är nödvändigt i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller

främja en balanserad regional utveckling. Ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap kan överföras på en annan magistrat i syfte att effektivisera verksamheten, t.ex. i sådana fall där magistraten inte klarar av alla sina uppgifter med nuvarande personalresurser. Det är fråga om uppgiftsöverföring till en annan magistrat i syfte att främja en balanserad regional utveckling t.ex. när uppgifter överförs från magistraterna i huvudstadsregionen till andra platser i Finland för att jämna ut magistraternas inbördes arbetsmängd i stället för att man t.ex. skulle bli tvungen att överföra tjänster till magistraterna i huvudstadsregionen från sådana magistrater där uppgifterna minskat. Närmare bestämmelser om de magistrater från vilka och på vilka uppgifter överförs utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Genom förordning kan även föreskrivas närmare om grunderna för kompetensfördelningen mellan magistrater som tar emot dessa uppgifter. Behörigheten kan fördelas t.ex. på basis av språket i handlingarna. Bestämmelsen möjliggör alltså utfärdandet t.ex. av en sådan förordning, genom vilken en viss magistrats behörighet att behandla ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap när det gäller finskspråkiga ärenden överförs till en magistrat och när det gäller ärenden på andra språk till en annan magistrat.

Avsikten är att ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap till en början skall överföras från magistraterna i huvudstadsregionen till andra magistrater, men vid behov kan uppgifterna överföras också mellan andra magistrater.

Paragrafens 3 mom. motsvarar i sak gällande 2 mom. och 4 mom. gällande 3 mom.

22 §. *Talerätt.* Med anledning av den ändring som föreslås i 20 §, till följd av vilken bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av erkännande av faderskap utfärdas i ett nytt 3 mom. i 20 §, föreslås att hänvisningen till 20 § 2 mom. 2 punkten i 2 mom. i denna paragraf ersätts med en hänvisning till 20 § 3 mom. 2 punkten.

1.5. Ärvdabalken

20 kap. Om bouppteckning. 9 a §. I paragrafen föreskrivs om fastställelse av delägar-

förteckningen i en bouppteckning, vilket ingår i magistratens uppgifter. Magistratens behörighet bestäms för närvarande enligt 2 mom. så, att fastställelse beviljas av den magistrat till vars ämbetsdistrikt arvlåtarens hemkommun hörde vid hans död. Det föreslås att denna begränsning av behörigheten slopas, varvid ansökan om fastställelse av delägarförteckningen i bouppteckningen kan lämnas in till vilken magistrat som helst och i princip vilken magistrat som helst kan bevilja fastställelsen. Till 2 mom. föreslås bli fogad en bestämmelse, enligt vilken det genom förordning av inrikesministeriet dock kan föreskrivas att magistraten skall överföra ärenden som gäller beviljande av fastställelse på en annan magistrat för behandling. Förutsättningen för utfärdandet av förordning är på motsvarande sätt som anförs närmare i detaljmotiveringen till 20 § i lagen om faderskap att överföringen av uppgifter är nödvändig i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller främja en balanserad regional utveckling. Närmare bestämmelser om magistrater som överför och tar emot ärenden utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Genom förordning kan föreskrivas närmare även om grunderna för kompetensfördelningen mellan de magistrater som tar emot dessa uppgifter. Kompetensen kan fördelas t.ex. på basis av vilket språk som använts i ansökan. Bestämmelsen möjliggör alltså utfärdandet t.ex. av en förordning genom vilken en viss magistrat i fråga om ärenden som gäller fastställelse av delägarförteckningen i en bouppteckning skall överföra finskspråkiga ärenden till en magistrat och ärenden på andra språk till en annan magistrat.

Avsikten är att ärenden som gäller fastställelse av delägarförteckningen i en bouppteckning till en början skall överföras från magistraterna i huvudstadsregionen till andra magistrater, men bestämmelsen möjliggör under lagstadgade förutsättningar även en överföring av uppgifter mellan andra magistrater.

Paragrafens nuvarande 2 mom. innehåller utöver bestämmelsen om magistratens behörighet också en bestämmelse om den allmänna förutsättningen för fastställelse av delägarförteckningen i en bouppteckning, enligt vilken en delägarförteckning kan fastställas,

om arvlåtaren vid sin död hade hemkommun i Finland. Det föreslås att omnämnandet av denna förutsättning flyttas till början av 1 mom.

Registerbyråns namn ändrades till magistrat när lagen om registerförvaltningen trädde i kraft den 1 december 1996 och därför föreslås att de ändringar som detta föranleder görs i paragrafen.

9 b och 9 c §. I paragraferna föreslås att motsvarande ändringar som i 9 a § görs med anledning av att namnet ändrats till magistrat.

2. Närmare bestämmelser

De ändringar som föreslås i lagen om registerförvaltningen föranleder ändringar i förordningen om registerförvaltningen. I förordningen upphävs de bestämmelser som enligt propositionen skall flyttas till lagnivå.

På grund av de föreslagna lagarnas ikraftträdande utfärdas genom förordning av inrikesministeriet närmare bestämmelser om överföring av uppgifter samt om magistrater som överför och tar emot uppgifter.

3. Ikraftträdande

I syfte att reservera tillräckligt med tid för de utredningar och planer samt nödvändiga datasystemändringar som krävs för uppgiftsöverföringar föreslås att lagarna träder i kraft ungefär tre månader efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

4. Samband med grundlagen och lagstiftningsordning

Enligt 119 § 2 mom. i grundlagen skall de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Enligt motiveringen till bestämmelsen avses med allmänna grunder närmast enhetens namn, bransch och huvudsakliga uppgifter samt dess behörighet. I magistraternas och Befolkningsregistercentralens uppgifter ingår utövning av offentlig makt och därför skall bestämmelser om de allmänna grunderna för dem utfärdas genom lag. Lagen om registerförvaltningen innehåller redan nu ovan nämnda grundbestämmelser om registerför-

valtningens myndigheter. Till lagen föreslås dock bli fogat de bestämmelser om beslutanderätten i fråga om magistratens verksamhetsområde och namn, placeringsort och serviceenheter samt Befolkningsregistercentralens och magistratens ledningsbefogenheter och befogenheter i anslutning till avgörandet av ärenden som nu ingår i förordningen om registerförvaltningen.

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet. Enligt lagen föreskrivs i namnlagen, lagen om faderskap, ärvdabalken och lagen om hemkommun om behörig myndighet vid behandlingen av ärenden som gäller ansökningar om ändring av namn, godkännande av erkännande av faderskap och fastställelse av delägarförteckningar i bouppteckningar samt när anteckningar görs i befolkningsdatasystemet med anledning av flyttningsanmälningar och anmälningar om flyttning till utlandet så, att magistraten är behörig myndighet i dessa ärenden. I dessa speciallagar som gäller magistraternas uppgifter föreskrivs nu om fördelningen av behörigheten mellan magistraterna så, att behörigheten fastställs regionalt, dvs. utgående från inom vilken magistrats verksamhetsområde t.ex. sökandens eller den anmälningsskyldigas hemkommun eller folkbokföringskommun finns. Till dessa lagar föreslås bli fogat bestämmelser om magistraternas inbördes behörighet. Enligt bestämmelserna frångås i regel förfarandet att bestämma magistratens behörighet på regionala grunder i ovan nämnda uppgifter.

I propositionen föreslås att magistratens ovan nämnda uppgifter skall kunna sammanföras till en eller flera magistrater eller överföras för behandling hos en annan magistrat, om detta är nödvändigt i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller främja en balanserad regional utveckling. Bestämmelser om förutsättningarna för överföring av uppgifter tas in på lagnivå. Närmare bestämmelser om överföringen av uppgifter samt om magistrater som överför och tar emot dessa uppgifter utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. För varje uppgift finns således heltäckande bestämmelser om behörig myndighet i lagstiftningen.

Grundlagsutskottet har i flera utlåtanden

(t.ex. GrUU 18/2004 och de sju andra utlåtandena som det hänvisas till i utlåtandet) tagit ställning till förslag till bestämmelser som gäller uppgiftsöverföringar mellan olika myndigheter. Utskottet har haft vissa förbehåll mot bestämmelser som möjliggör att uppgifter obegränsat överförs till en annan myndighet. Av de förslag som behandlats i utskottets utlåtanden har det t.ex. inte klart framgått vilken myndighet som är behörig i ett visst ärende eller till vilka delar behörigheten överförs på en annan myndighet. Det har också kunnat vara fråga om att myndigheten enligt förslaget själv skall kunna bestämma om den överför en av sina uppgifter på en annan myndighet, eller om myndigheterna sinsemellan kan komma överens om vilken myndighet som skall sköta en viss uppgift. Enligt grundlagsutskottets ovan nämnda utlåtande (GrUU 18/2004) har utskottet särskilt när det gäller bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna ansett att den behöriga myndigheten entydigt (GrUU 21/2001 rd) eller annars exakt (GrUU 47/2001 rd) skall framgå av lagen eller att åtminstone utgångspunkten för myndigheternas behörighetsförhållanden (GrUU 45/2001 rd) och villkoren för att överföra behörigheten framgår tillräckligt exakt av lagen (GrUU 17/2004 rd och GrUU 7/2001 rd).

I denna proposition är det fråga om registerförvaltningens interna organisation, i vilken vissa av magistratens särskilt angivna uppgifter under förutsättningar som föreskrivs särskilt i en speciallag för varje uppgift kan överföras för behandling hos en annan magistrat. Med stöd av fullmaktsbe-

stämmelserna i lagarna utfärdas genom förordning av inrikesministeriet närmare bestämmelser om överföring av uppgifter samt om magistrater som överför och tar emot dessa uppgifter.

Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen kan statsrådet och ministeriet utfärda förordningar med stöd av den fullmakt som föreskrivs i grundlagen eller någon annan lag. Grundlagsutskottet har av hävd krävt att regleringen skall vara exakt och noggrant avgränsad (t.ex. GrUU 1/2004 rd). Det föreslås att bestämmelsen om att den fullmakt att utfärda förordning som ingår i lagen om registerförvaltningen preciseras så, att den uppfyller de krav som grundlagsutskottet ställt i praktiken. I bestämmelsen nämns vilka saker i lagen om registerförvaltningen som kan regleras genom närmare bestämmelser i förordning, och dessutom räknas upp vilka saker som skall regleras på förordningsnivå.

Enligt propositionen fogas till namnlagen, lagen om faderskap, ärvdabalken och lagen om hemkommun fullmaktsbestämmelser, på basis av vilka det under vissa förutsättningar som nämns särskilt i lagarna skall vara möjligt att avvika från den principiella grund för bestämmandet av magistratens behörighet som ingår i dessa lagar. Fullmaktsbestämmelserna innehåller inskränkningar i ministeriets utövning av rätten att utfärda förordning.

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förlägs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om registerförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 15 mars 1996 om registerförvaltningen (166/1996) 3 och 4 §, av dem
 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 616/1998, samt
fogas till lagen nya 3 a och 3 b § som följer:

3 §

av magistratens chef.

Enligt vad som föreskrivs särskilt är folkbokföringens och den övriga registerförvaltningens lokala myndigheter magistraterna, vilka arbetar vid häradsämbetena eller som fristående ämbetsverk. Bestämmelser om magistraternas övriga uppgifter utfärdas särskilt. En magistrat kan sköta uppgifter inom sitt verksamhetsområde också i ett annat härad i länet. Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om magistraternas verksamhetsområden, placeringssort och enheter. Länsstyrelsen bestämmer magistratens namn.

I landskapet Åland sköts de uppgifter som föreskrivs för magistraten av länsstyrelsen, om inte något annat föreskrivs särskilt.

Inrikesministeriet skall höra länsstyrelsen innan en förordning som avses i 1 mom. utfärdas.

3 a §

Befolkningsregistercentralen leds av en överdirektör som svarar för att de mål som uppställts för centralen uppnås. Vid ämbetsverket finns resultatenheter om vilka bestäms i arbetsordningen. Befolkningsregistercentralens arbetsordning fastställs av överdirektören.

Varje magistrat leds av en chef som svarar för att de mål som uppställts för magistraten uppnås. Vid magistraten kan finnas resultatenheter enligt vad som bestäms i dess arbetsordning. Magistratens arbetsordning fastställs

3 b §

Vid Befolkningsregistercentralen avgörs ärendena av överdirektören eller någon annan tjänsteman som har beslutanderätt enligt arbetsordningen.

Ärenden som hör till en magistrats behörighet avgörs av magistratens chef eller av någon annan tjänsteman som har beslutanderätt enligt magistratens arbetsordning.

4 §

Närmare bestämmelser om Befolkningsregistercentralens och magistraternas uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om registerförvaltningens övriga organisation, resultatstyrning, förordnande av ställföreträdare för magistratens chef, behörighetsvillkor för tjänster, tillsättande av tjänster och andra personalärenden. I Befolkningsregistercentralens och magistraternas arbetsordningar bestäms närmare om ämbetsverkens interna organisation, avgörandet av ärenden samt andra ärenden som hör till den interna förvaltningen.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Ärgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 7 e och 9 § i lagen om hemkommun**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen av den 11 mars 1994 om hemkommun (201/1994) 7 e § 1 mom., sådant det
 lyder i lag 624/2004, samt
 fogas till 9 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag, ett nytt 4 mom. som följer:

7 e §

*Åligganden i samband med mottagandet av
 flyttningsanmälan och anmälan om flyttning
 till utlandet*

Den som tar emot en anmälan skall kontrollera att den innehåller de uppgifter som anges i 7 a § 3–5 mom. Om anmälan görs per telefon skall den som tar emot anmälan dessutom se till att anmälan uppfyller kraven i 7 a § 2 mom. Den som tar emot anmälan skall utan dröjsmål tillställa den magistrat som avses i 7 b § 1 mom. uppgifterna i anmälan med undantag för de anmälningar som avses i 9 § 4 mom.

Med avvikelse från 1 mom. kan också en annan magistrat som tagit emot en anmälan göra de anteckningar som med anledning av anmälan krävs i befolkningsdatasystemet, om anteckningarna kan göras utan tilläggsutredningar. Närmare bestämmelser om sådana anmälningar, i fråga om vilka magistraten kan göra anteckningarna, och om de magistrater som får göra anteckningarna, utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Den magistrat som gjort en anteckning svarar för denna.

9 §

Anteckning om hemkommun och folkbokföringskommun

Denna lag träder i kraft den 200 .
 Årgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av namnlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i namnlagen av den 9 augusti 1985 (694/1985) 14 § 1 mom., 15 § 1 mom. och 27 § 2 mom., sådana de lyder i lag 69/1999, som följer:

14 §

Släktnamnsmyndigheter

Ärenden som gäller ändring av släktnamn behandlas av magistraten. Om det i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller att främja en balanserad regional utveckling är nödvändigt att behandlingen av ärenden som gäller ändring av släktnamn koncentreras till en eller flera magistrater, kan genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om vilka magistrater som är behöriga att meddela beslut i ärenden som gäller ändring av släktnamn, samt om grunderna för kompetensfördelningen mellan dessa.

lämnas in till vilken magistrat som helst.

27 §

Finsk myndighets behörighet i ärende som gäller släktnamn

Har en finsk medborgare hemvist i någon annan stat än Finland, Danmark, Norge eller Sverige, kan ansökan om ändring av släktnamn prövas i Finland, om ett i Finland givet beslut erkänns som giltigt i den stat där sökanden har hemvist.

15 §

Ansökan om ändring av släktnamn

Ansökan om ändring av släktnamn kan

Denna lag träder i kraft den 200 .

Ärgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 20 och 22 § i lagen om faderskap**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 5 september 1975 om faderskap (700/1975) 20 och 22 §, sådana de lyder i lag 927/2002, som följer:

20 §

Erkännandets ikraftträdande

När en man har erkänt sitt faderskap skall den barnatillsyningsman på vilken faderskaputredningen enligt 6 § 2 mom. ankommer ofördröjligen sända handlingarna angående erkännandet och det protokoll som uppsatts om faderskapsutredningen till den magistrat som enligt 2 mom. är behörig att avgöra ärendet.

Ett ärende som gäller godkännande av erkännande avgörs av magistraten inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde. Om det är nödvändigt i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller att främja en balanserad regional utveckling, kan genom förordning av inrikesministeriet dock föreskrivas att en magistrats behörighet att avgöra ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap överförs på en annan magistrat. Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de magistrater från vilka behörigheten överförs och de magistrater till vilka behörigheten överförs samt om grunderna för kompetensfördelningen mellan de magistrater som tar emot dessa uppgifter.

Erkännandet skall godkännas

1) om erkännandet skett på det sätt som föreskrivs i 15–19 §, och

2) om det inte finns orsak att anta att den man som erkänt faderskapet inte är far till barnet.

Faderskapet är fastställt genom erkännande, när mannen på det sätt som föreskrivs i 15 § 1 och 3 mom. erkänt faderskapet och magistraten godkänt erkännandet.

22 §

Talerätt

Barnet har rätt att föra talan om fastställande av faderskap.

Mannen har rätt att föra talan om fastställande av faderskap, om magistraten av ovan i 20 § 3 mom. 2 punkten nämnd orsak inte godkänt erkännandet. Talan skall väckas inom ett år från den dag då mannen fick del av magistratens beslut. Mannen har dock inte rätt att föra talan, om erkännandet gäller ett barn som avses i 2 §.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Ärgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av ärvdabalken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ärvdabalken av den 5 februari 1965 (40/1965) 20 kap. 9 a, 9 b och 9 c §, sådana de
 lyder i lag 733/1994, som följer:

20 kap.

Om bouppteckning

9 a §

Om arvlåtaren vid sin död hade hemkom-
 mun i Finland, kan en magistrat på ansökan
 av en dödsbodeläggare, efterlevande make,
 den som sköter boet, bouppteckningsman, skif-
 tesman eller testamentsexekutor fastställa att
 alla delägare i boet och arvlåtarens make har
 antecknats i bouppteckningen så som före-
 skrivs i 3 § 1 mom.

Fastställelse kan sökas hos vilken magistrat
 som helst. Om det är nödvändigt i syfte att
 effektivisera magistraternas verksamhet eller
 att främja en balanserad regional utveckling,
 kan genom förordning av inrikesministeriet
 dock föreskrivas att en magistrat skall över-
 föra de ärenden som gäller fastställelse för
 behandling i en annan magistrat. Genom för-
 ordning av inrikesministeriet utfärdas närma-
 re bestämmelser om de magistrater som över-
 för och tar emot ärenden samt om grunderna
 för kompetensfördelningen mellan de magi-

strater som tar emot dessa uppgifter.

Fastställelse skall beviljas, om det med
 stöd av uppgifterna i befolkningsdatasyste-
 met eller någon annan tillgänglig utredning
 finns motiverade skäl att anta att uppgifterna
 i bouppteckningen är riktiga och fullständiga.

Magistraten skall göra en anteckning om
 beviljad fastställelse i en till riktigheten be-
 styrkt kopia av bouppteckningen.

9 b §

Om fastställelse inte enligt 9 a § kan bevil-
 jas, skall magistraten meddela sökanden om
 de brister och fel den iakttagit samt återsända
 handlingarna till sökanden utan fastställelse.
 Den person som enligt bouppteckningen tar
 emot meddelanden som gäller boet skall ock-
 så underrättas om saken.

9 c §

En rättshandling som de delägare som finns
 antecknade i en bouppteckning som fast-
 ställts av en magistrat har ingått på boets
 vägnar med en annan person än en delägare

är bindande, även om någon delägare inte har antecknats i bouppteckningen, om den med vilken rättshandlingen ingicks inte visste och inte heller borde ha vetat att en sådan delägare fanns i boet.

När en ansökan om inskrivning av en rättighet eller någon annan åtgärd görs hos en myndighet, skall en fastställd bouppteckning anses som tillräcklig utredning över dödsbo-

delägarna, om inte något annat framgår i saken.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 29 december 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Region- och kommunminister *Hannes Manninen*

1.

Lag**om ändring av lagen om registerförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 15 mars 1996 om registerförvaltningen (166/1996) 3 och 4 §, av dem
 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 616/1998, samt
 fogas till lagen nya 3 a och 3 b § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Enligt vad som stadgas särskilt är folkbokföringens och den övriga registerförvaltningens lokala myndigheter magistraterna, vilka arbetar vid häradsämbetena eller som fristående ämbetsverk. *Genom beslut av behörigt ministerium kan* en magistrat sköta till sitt verksamhetsområde hörande uppgifter också i ett annat härad i länet.

I landskapet Åland sköts den lokala registermyndighetens uppgifter av länsstyrelsen.

Ministeriet skall innan ett beslut som avses i 1 mom. fattas höra länsstyrelsen.

Föreslagen lydelse

3 §

Enligt vad som föreskrivs särskilt är folkbokföringens och den övriga registerförvaltningens lokala myndigheter magistraterna, vilka arbetar vid häradsämbetena eller som fristående ämbetsverk. *Bestämmelser om magistraternas övriga uppgifter utfärdas särskilt.* En magistrat *kan* sköta uppgifter inom sitt verksamhetsområde också i ett annat härad i länet. *Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om magistraternas verksamhetsområden, placeringsort och enheter. Länsstyrelsen bestämmer magistratens namn.*

I landskapet Åland sköts *de uppgifter som föreskrivs för magistraten* av länsstyrelsen, om inte något annat föreskrivs särskilt.

Inrikesministeriet skall höra länsstyrelsen innan en förordning som avses i 1 mom. utfärdas.

3 a §

Befolkningsregistercentralen leds av en överdirektör som svarar för att de mål som uppställts för centralen uppnås. Vid ämbetsverket finns resultatenheter om vilka bestäms i arbetsordningen. Befolkningsregistercentralens arbetsordning fastställs av överdirektören.

Varje magistrat leds av en chef som svarar för att de mål som uppställts för magi-

straten uppnås. Vid magistraten kan finnas resultatenheter enligt vad som bestäms i dess arbetsordning. Magistratens arbetsordning fastställs av magistratens chef.

3 b §

Vid Befolkningsregistercentralen avgörs ärendena av överdirektören eller någon annan tjänsteman som har beslutanderätt enligt arbetsordningen.

Ärenden som hör till en magistrats behörighet avgörs av magistratens chef eller av någon annan tjänsteman som har beslutanderätt enligt magistratens arbetsordning.

4 §

Närmare stadganden om befolkningsregistercentralens och magistraternas organisation och uppgifter samt om ordnandet av magistraternas uppgifter inom den statliga lokalförvaltningen utfärdas genom förordning.

4 §

Närmare bestämmelser om Befolkningsregistercentralens och magistraternas uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om registerförvaltningens övriga organisation, resultatstyrning, förordnande av ställföreträdare för magistratens chef, behörighetsvillkor för tjänster, tillsättande av tjänster och andra personalärenden. I Befolkningsregistercentralens och magistraternas arbetsordningar bestäms närmare om ämbetsverkens interna organisation, avgörandet av ärenden samt andra ärenden som hör till den interna förvaltningen.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Ärgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas in nan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 7 e och 9 § i lagen om hemkommun**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen av den 11 mars 1994 om hemkommun (201/1994) 7 e § 1 mom., sådant det
 lyder i lag 624/2004, samt
 fogas till 9 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

7 e §

*Åligganden i samband med mottagandet av
 flyttningsanmälan och anmälan om flyttning
 till utlandet*

Den som tar emot en anmälan skall kontrollera att den innehåller de uppgifter som anges i 7 a § 3–5 mom. Om anmälan görs per telefon skall den som tar emot anmälan dessutom se till att anmälan uppfyller kraven i 7 a § 2 mom. Den som tar emot anmälan skall utan dröjsmål tillställa den magistrat som avses i 7 b § 1 mom. uppgifterna i anmälan.

—————

Föreslagen lydelse

7 e §

*Åligganden i samband med mottagandet av
 flyttningsanmälan och anmälan om flyttning
 till utlandet*

Den som tar emot en anmälan skall kontrollera att den innehåller de uppgifter som anges i 7 a § 3–5 mom. Om anmälan görs per telefon skall den som tar emot anmälan dessutom se till att anmälan uppfyller kraven i 7 a § 2 mom. Den som tar emot anmälan skall utan dröjsmål tillställa den magistrat som avses i 7 b § 1 mom. uppgifterna i anmälan *med undantag för de anmälningar som avses i 9 § 4 mom.*

—————

9 §

Anteckning om hemkommun och folkbokföringskommun

—————

Med avvikelse från 1 mom. kan också en annan magistrat som tagit emot en anmälan göra de anteckningar som med anledning av anmälan krävs i befolkningsdatasystemet, om anteckningarna kan göras utan tilläggsutredningar. Närmare bestämmelser om sådana anmälningar, i fråga om vilka magistraten kan göra anteckningarna, och om de magistrater som får göra anteckningarna, utfärdas genom förordning av inrikesministeriet. Den magistrat som gjort en anteckning svarar för denna.

—————

*Denna lag träder i kraft den 200 .
Årgårder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

3.

Lag

om ändring av namnlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i namnlagen av den 9 augusti 1985 (694/1985) 14 § 1 mom., 15 § 1 mom. och 27 § 2
mom., sådana de lyder i lag 69/1999, som följer:

Gällande lydelse

14 §

Släktnamnsmyndigheter

Ärenden som gäller ändring av släktnamn
behandlas av magistraten.

15 §

Ansökan om ändring av släktnamn

Ansökan om ändring av släktnamn skall
göras hos den magistrat inom vars verk-
samtighetsområde sökanden har hemkommun
eller folkbokföringskommun.

Föreslagen lydelse

14 §

Släktnamnsmyndigheter

Ärenden som gäller ändring av släktnamn
behandlas av magistraten. *Om det i syfte att
effektivisera magistraternas verksamhet el-
ler att främja en balanserad regional ut-
veckling är nödvändigt att behandlingen av
ärenden som gäller ändring av släktnamn
koncentreras till en eller flera magistrater,
kan genom förordning av inrikesministeriet
utfärdas närmare bestämmelser om vilka
magistrater som är behöriga att meddela
beslut i ärenden som gäller ändring av
släktnamn, samt om grunderna för kompe-
tensfördelningen mellan dessa.*

15 §

Ansökan om ändring av släktnamn

Ansökan om ändring av släktnamn kan
lämnas in till vilken magistrat som helst.

27 §

Finsk myndighets behörighet i ärende som gäller släktnamn

 Har en finsk medborgare hemvist i någon annan stat än Finland, Danmark, Norge eller Sverige, kan ansökan om ändring av släktnamn prövas i Finland, om ett i Finland givet beslut erkänns som giltigt i den stat där sökanden har hemvist. *Ansökan skall göras hos den magistrat inom vars verksamhetsområde sökanden har hemkommun eller folkbokföringskommun, eller om sökanden inte har hemkommun eller folkbokföringskommun i Finland, till magistraten i Helsingfors.*

27 §

Finsk myndighets behörighet i ärende som gäller släktnamn

 Har en finsk medborgare hemvist i någon annan stat än Finland, Danmark, Norge eller Sverige, kan ansökan om ändring av släktnamn prövas i Finland, om ett i Finland givet beslut erkänns som giltigt i den stat där sökanden har hemvist.

Denna lag träder i kraft den 200.
Ärgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 20 och 22 § i lagen om faderskap**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 5 september 1975 om faderskap (700/1975) 20 och 22 §, sådana de
lyder i lag 927/2002, som följer:

Gällande lydelse

20 §

Erkännandets ikraftträdande

När en man har erkänt sitt faderskap skall den barnatillsyningsman på vilken faderskapsutredningen enligt 6 § 2 mom. ankommer ofördröjligen sända handlingarna angående erkännandet och det protokoll som uppsatts om faderskapsutredningen för godkännande till magistraten inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde.

Ett ärende som gäller godkännande av erkännande avgörs av magistraten. Erkännandet skall godkännas

1) om erkännandet skett på det sätt som föreskrivs i 15–19 §,

2) om det inte finns orsak att anta att den man som erkänt faderskapet inte är far till barnet.

Faderskapet är fastställt genom erkännande, när mannen på det sätt som föreskrivs i 15 § 1 eller 3 mom. erkänt faderskapet och magistraten godkänt erkännandet.

Föreslagen lydelse

20 §

Erkännandets ikraftträdande

När en man har erkänt sitt faderskap skall den barnatillsyningsman på vilken faderskapsutredningen enligt 6 § 2 mom. ankommer ofördröjligen sända handlingarna angående erkännandet och det protokoll som uppsatts om faderskapsutredningen till den magistrat som enligt 2 mom. är behörig att avgöra ärendet.

Ett ärende som gäller godkännande av erkännande avgörs av magistraten inom barnatillsyningsmannens verksamhetsområde. Om det är nödvändigt i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller att främja en balanserad regional utveckling, kan genom förordning av inrikesministeriet dock föreskrivas att en magistrats behörighet att avgöra ärenden som gäller godkännande av erkännande av faderskap överförs på en annan magistrat. Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de magistrater från vilka behörigheten överförs och de magistrater till vilka behörigheten överförs samt om grunderna för kompetensfördelningen mellan de magistrater som tar emot dessa uppgifter

Erkännandet skall godkännas

1) om erkännandet skett på det sätt som föreskrivs i 15–19 §, och

2) om det inte finns orsak att anta att den man som erkänt faderskapet inte är far till barnet.

Faderskapet är fastställt genom erkännande, när mannen på det sätt som föreskrivs i 15 § 1 och 3 mom. erkänt faderskapet och

magistraten godkänt erkännandet.

22 §

Talerätt

Barnet har rätt att föra talan om fastställande av faderskap.

Mannen har rätt att föra talan om fastställande av faderskap, om magistraten av ovan i 20 § 2 mom. 2 punkten nämnd orsak inte godkänt erkännandet. Talan skall väckas inom ett år från den dag då mannen fick del av magistratens beslut. Mannen har dock inte rätt att föra talan, om erkännandet gäller ett barn som avses i 2 §.

22 §

Talerätt

Barnet har rätt att föra talan om fastställande av faderskap.

Mannen har rätt att föra talan om fastställande av faderskap, om magistraten av ovan i 20 § 3 mom. 2 punkten nämnd orsak inte godkänt erkännandet. Talan skall väckas inom ett år från den dag då mannen fick del av magistratens beslut. Mannen har dock inte rätt att föra talan, om erkännandet gäller ett barn som avses i 2 §.

*Denna lag träder i kraft den 200 .
Årgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

5.

Lag

om ändring av ärvdabalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ärvdabalken av den 5 februari 1965 (40/1965) 20 kap. 9 a, 9 b och 9 c §, sådana de
lyder i lag 733/1994, som följer:

Gällande lydelse

20 kap.

Om bouppteckning

9 a §

En registerbyrå som avses i lagen om
folkbokföringsförvaltningen (76/84) kan på

Föreslagen lydelse

20 kap.

Om bouppteckning

9 a §

*Om arvlåtaren vid sin död hade hem-
kommun i Finland, kan en magistrat på an-*

ansökan av en dödsbodelägar, efterlevande make, den som sköter boet, boutredningsman, skiftesman eller testamentsexekutor fastställa att alla delägare i boet och arvlåtarens make har antecknats i bouppteckningen så som föreskrivs i 3 § 1 mom.

Fastställelse beviljas av den registerbyrå, till vars ämbetsdistrikt arvlåtarens hemkommun hörde vid hans död. Fastställelse skall beviljas, om det med stöd av uppgifterna i befolkningsdatasystemet eller någon annan tillgänglig utredning finns motiverade skäl att anta att uppgifterna i bouppteckningen är riktiga och fullständiga.

Registerbyrån skall göra en anteckning om beviljad fastställelse i en till riktigheten bestyrkt kopia av bouppteckningen.

sökan av en dödsbodelägar, efterlevande make, den som sköter boet, boutredningsman, skiftesman eller testamentsexekutor fastställa att alla delägare i boet och arvlåtarens make har antecknats i bouppteckningen så som föreskrivs i 3 § 1 mom.

Fastställelse kan sökas hos vilken magistrat som helst. Om det är nödvändigt i syfte att effektivisera magistraternas verksamhet eller att främja en balanserad regional utveckling, kan genom förordning av inrikesministeriet dock föreskrivas att en magistrat skall överföra de ärenden som gäller fastställelse för behandling i en annan magistrat. Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de magistrater som överför och tar emot ärenden samt om grunderna för kompetensfördelningen mellan de magistrater som tar emot dessa uppgifter.

Fastställelse skall beviljas, om det med stöd av uppgifterna i befolkningsdatasystemet eller någon annan tillgänglig utredning finns motiverade skäl att anta att uppgifterna i bouppteckningen är riktiga och fullständiga.

Magistraten skall göra en anteckning om beviljad fastställelse i en till riktigheten bestyrkt kopia av bouppteckningen.

9 b §

Om fastställelse inte enligt 9 a § kan beviljas, skall registerbyrån meddela sökanden om de brister och fel den iakttagit samt återsända handlingarna till honom utan fastställelse. Den person som enligt bouppteckningen tar emot meddelanden som gäller boet skall också underrättas om saken.

9 c §

En rättshandling som de delägare som finns antecknade i en bouppteckning som fastställts av en registerbyrå har ingått på boets vägnar med en annan person än en delägare är bindande, även om någon delägare inte har antecknats i bouppteckningen, om den med vilken rättshandlingen ingicks inte visste och inte heller borde ha vetat att en sådan delägare fanns i boet.

När en ansökan om inskrivning av en rättighet eller någon annan åtgärd görs hos en

9 b §

Om fastställelse inte enligt 9 a § kan beviljas, skall *magistraten* meddela sökanden om de brister och fel den iakttagit samt återsända handlingarna till sökanden utan fastställelse. Den person som enligt bouppteckningen tar emot meddelanden som gäller boet skall också underrättas om saken.

9 c §

En rättshandling som de delägare som finns antecknade i en bouppteckning som fastställts av en *magistrat* har ingått på boets vägnar med en annan person än en delägare är bindande, även om någon delägare inte har antecknats i bouppteckningen, om den med vilken rättshandlingen ingicks inte visste och inte heller borde ha vetat att en sådan delägare fanns i boet.

När en ansökan om inskrivning av en rättighet eller någon annan åtgärd görs hos en

myndighet, skall en fastställd bouppteckning anses som tillräcklig utredning över dödsbodelägarerna, om inte något annat framgår i saken.

myndighet, skall en fastställd bouppteckning anses som tillräcklig utredning över dödsbodelägarerna, om inte något annat framgår i saken.

*Denna lag träder i kraft den 200 .
Årgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*